

18.22x23.7	1	עמוד 12	זו הדרך	17/09/2025	95473478-7
מאגנס - הוצאת ספרי - 25910					

חמישה - עשר ספרים לקריאה בחג :

הפגנה לביטול הממשל הצבאי בקמפוס גבעת רם של האוניברסיטה העברית ב-1963 ביוזמת תאי הסטודנטים של מק"א, מפ"ם, אחדות העבודה, חרות והליברלים (צילום מתוך סרט של יומני גבע / ארכיון הסרטים הישראלי)

"זו הדרך" ממליץ על כותרים שפורסמו מאז פסח חמישה-עשר ספרים לקריאה בחג

מדי חצי שנה, בגיליונות "זו הדרך" המורחבים המתפרסמים לרגל ראש השנה ופסח, ממליצה המערכת על שורה של ספרים מובחרים. זו אינה רשימה ממצה, כמובן, ישנם עוד רבים וטובים שפורסמו בשפה העברית – אבל בהחלט רשימה ראשונית.

הממשל הצבאי והמערכת הפוליטית

הממשל הצבאי על אזורי ישראל הערבים-פלסטינים הוקם במהלך מלחמת 1948 ופעל במסגרת הצבא, אך קידם יעדים פוליטיים ואידיאולוגיים. ביולי 1948, למחרת כיבושן של לוד ורמלה וגירוש תושביהן הערבים וערב כיבושה של נצרת, כונן ראש הממשלה דוד בן-גוריון גוף שנועד לשלוט בפלסטינים שנותרו בשטח מדינת ישראל. מטרתו העיקרית היו שלוש: להקל על העברת אדמות הפלסטינים לידיים יהודיות; להדיר את הפלסטינים משוקי העבודה; ולמנוע מהם להתארגן על בסיס כלל ארצי. הממשל הצבאי קידם יעדים אלה באמצעות מנגנון בירוקרטי שמנע מהערבים יציאה ממקום מגוריהם ללא רישיון מהמושל. המנגנון הזה אפשר למעשה לשלוט לקבוע מי יעבוד ומי יהיה מובטל, מי ירכוש השכלה ומי יזכה לטיפול רפואי. הממשל הצבאי בוטל בסוף 1966.

ספרו של העיתונאי הוותיק אריה דייך, "יהודית או דמוקרטיה", הממשל הצבאי והמערכת הפוליטית בישראל 1948-1966) ראה אור בהוצאת מאגנס. הספר מתאר את הגורמים שעיצבו את יחסה של המערכת הפוליטית לממשל הצבאי, את עוצמתו המשתנה של הוויכוח סביבו, ובייחוד את תפקידה של המפלגה הקומוניסטית היהודית-ערבית.